

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Страсбург, 17.4.2018
COM(2018) 226 final

2018/0107 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически
представители за целите на събирането на доказателства по наказателни
производства**

{SWD(2018) 118 final} - {SWD(2018) 119 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Доставчиците на онлайн услуги, като например електронни съобщителни услуги или социални мрежи, онлайн пазари, както и други доставчици на хостинг услуги, са важна движеща сила на иновациите и растежа в областта на цифровата икономика. Те улесняват предоставянето на безпрецедентен достъп до информация и общуването между хората. Тези услуги свързват стотици милиони потребители и предоставят иновативни услуги на физическите лица и на предприятията. Те създават значителни ползи за цифровия единен пазар и за икономическото и социалното благополучие на потребителите в целия Съюз и извън него. Все по-голямото значение и присъствие в нашето ежедневие и нашите общества на интернет, както и на съобщителните услуги и услугите на информационното общество се отразяват в експоненциалния растеж на тяхното използване. Тези услуги обаче могат да се използват злонамерено като средство за извършване или улесняване на престъпления, включително тежки престъпления, като например терористични нападения. Когато това се случи, разследващите органи често могат само посредством тези услуги и приложения да намерят улики, за да открият кой е извършил престъплението и да получат доказателства, които могат да бъдат използвани в съда.

Предвид трансграничния характер на интернет тези услуги по принцип могат да бъдат предоставяни от всяка точка в света и за тях не са необходими непременно физическа инфраструктура, корпоративно присъствие или персонал в държавите членки, в които се предлагат услугите, или на вътрешния пазар като цяло. Трансграничното предлагане на такива услуги се насърчава и подкрепя в рамките на ЕС особено посредством свободата на предоставяне на услуги.

Доставчиците на услуги, осъществяващи дейност на вътрешния пазар, могат да бъдат разделени в три основни категории: 1) доставчици на услуги, чието централно управление се намира в дадена държава членка, предлагащи услуги само на територията на тази държава членка; 2) доставчици на услуги, чието централно управление се намира в дадена държава членка, предлагащи услуги в няколко държави членки; и 3) доставчици на услуги, чието централно управление се намира извън ЕС, предлагащи услуги в една или в няколко държави — членки на ЕС, и разполагащи или не с форма на установяване в една или в повече от тези държави членки.

Поради липсата на общо изискване доставчиците на услуги да осигурят физическо присъствие на територията на Съюза, държавите членки са предприели на национално равнище мерки, с които да гарантират спазването на националните правни задължения, които считат, че са съществени и са в съответствие с член 3, параграф 4 от Директива 2000/31/ЕО за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар¹ (Директива за електронната търговия). Такива мерки включват изискване за осигуряване на достъп до доказателства или друг вид информация, когато той е поискан от съдебните органи по наказателни дела. Тези национални подходи се различават в голяма степен в различните държави членки и включват мерки, вариращи от разширена компетентност

¹ [Директива 2000/31/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1).

за правоприлагане² до задължението да се определи юридически представител на територията на съответната държава членка за определени доставчици на услуги, предлагащи услуги на тази територия. Така например Германия неотдавна прие „Закон за правоприлагането в мрежата“³, който задължава доставчиците на социални мрежи⁴ да определят в Германия лице, упълномощено да получава искания от страна на правоприлагащите органи. С този закон се налагат санкции в размер до 500 000 EUR, в случай че не се определи представител или ако той не отговори на искания за информация, когато действа в качеството си на лице, упълномощено да получава такива искания. Обсъждания относно подобни мерки се провеждат понастоящем в Италия⁵. Други държави членки, като например Белгия, не изискват местно представителство, а вместо това се опитват да наложат изпълнението на националните задължения непосредствено спрямо доставчици, базирани в чужбина, чрез образуване на производство пред национален съд⁶.

Държавите членки прилагат също редица различни критерии на привързване, за да обосноват компетентността си по отношение на даден доставчик на услуги, като например неговото основно седалище, мястото, където се предлагат услугите, местоположението на данните или комбинация от критерии. Освен това съществуват коренно различни механизми за сътрудничество и неофициални споразумения между органите на някои държави членки и определени доставчици на услуги. За целите на оценката на въздействието някои от най-големите доставчици на услуги са оценили, че годишните им разходи за спазване на националните правни задължения достигат високи седемцифрени суми. Разходите за спазване на различните национални изисквания, макар и вероятно пропорционални на присъствието на пазара, могат да се окажат възпиращи за по-малките доставчици на услуги.

Когато става въпрос за изпълняемостта на искания, изпратени в контекста на такива договорености, между държавите членки се наблюдават разлики по отношение на това дали доставчиците на услуги са задължени да сътрудничат или не. Санкциите и мерките за принудително изпълнение в случай на неспазване на задължения също са фрагментирани. Дори в случаите, когато доставчикът на услуги спазва заповедта за налагане на санкцията, все още е трудно да се осигури принудителното изпълнение на първоначалната заповед за предоставяне на данните.

Държавите членки вече няколко пъти посочват тези предизвикателства като ключови проблеми, с които трябва да се справят съвместно:

- На 22 март 2016 г. в съвместно изявление на министрите на правосъдието и вътрешните работи и представителите на институциите на ЕС относно

² Терминът „компетентност за правоприлагане“ се отнася до компетентността на съответните органи за предприемане на процесуално-следствено действие.

³ http://www.bmju.de/DE/Themen/FokusThemen/NetzDG/NetzDG_node.html.

⁴ Законът се прилага „спрямо доставчици на телемедиини услуги, които управляват с търговска цел интернет платформи, предназначени да предоставят възможност на потребителите да споделят всяко съдържание с други потребители или да направят това съдържание достъпно за обществеността (социални мрежи) [...] Същото се прилага по отношение на платформи, които са предназначени да позволяват индивидуална комуникация или разпространението на специфично съдържание“

⁵ <http://www.publicpolicy.it/wp-content/uploads/2016/03/Relazione-Franco-Roberti-Dna.pdf>.

⁶ Апелативен съд на Антверпен, решение от 15 ноември 2017 г., <http://www.lesoir.be/124825/article/2017-11-17/la-justice-belge-condamne-skype-payer-une-amende-de-30000-euros>.

терористичните нападения в Брюксел⁷ беше подчертано, че е необходимо приоритетно да се намерят начини за по-бързо и по-ефикасно осигуряване и получаване на електронни доказателства, като се засили сътрудничеството с трети държави и с доставчиците на услуги, извършващи дейност на територията на Европа, за да се подобри спазването на законодателството на ЕС и на държавите членки.

- В заключенията на Съвета, приети на 9 юни 2016 г.⁸, държавите членки потвърдиха решимостта си да действат, за да поддържат върховенството на закона в киберпространството, и призоваха Комисията приоритетно да разработи общ подход на равнището на ЕС за подобряване на наказателното правосъдие в киберпространството.

За справяне с тези предизвикателства е необходим двустранен законодателен подход. В настоящото предложение се определят правилата относно юридическото представителство в Съюза на определени доставчици на услуги за целите на събирането на доказателства по наказателни производства. Освен това е необходим инструмент, приет въз основа на член 82, параграф 1 от ДФЕС, който да предвижда непосредственото връчване на заповеди на доставчика на услуги в трансгранични ситуации. Ето защо спрямо посочените горе предизвикателства се прилага подход чрез комбинация от тези две предложения. Важно е обаче да не се забравя, че с настоящото предложение ясно и преди всичко се цели да се установи адресатът на заповедите на органите на държавите членки за получаване на доказателства по наказателноправни въпроси, с които разполагат доставчиците на услуги. Ето защо с настоящото предложение се цели премахване на някои от пречките за осъществяване на контакт с доставчиците на услуги, като се предлага общо за целия ЕС решение за отправяне на заповеди, издадени от компетентен орган, до доставчиците на услуги чрез юридически представител. Така отпада необходимостта от индивидуализирани и некоординирани национални подходи и се предоставя правна сигурност на равнището на ЕС. За тази цел в настоящото предложение се определят задължения за държавите членки да гарантират, че доставчиците на услуги определят упълномощени юридически представители, които отговарят по закон за изпълнението на съдебни заповеди и решения от името на тези доставчици на услуги.

Освен това хармонизираният подход създава еднакви условия на конкуренция за всички дружества, предлагащи един и същи вид услуги в ЕС, независимо от това къде са установени или действат, като същевременно се зачита принципът на държавата на произход, установен в член 3 от Директивата за електронната търговия. Този принцип се прилага само по отношение на доставчиците на услуги на информационното общество, които са установени в ЕС, и освен това е предмет на редица изключения и възможни освобождавания. Хармонизирани правила на равнището на ЕС са необходими не само, за да се премахнат пречките пред предоставянето на услуги и за осигуряването на по-добро функциониране на вътрешния пазар, но и за осигуряване на по-съгласуван подход по отношение на наказателното право в Съюза. Когато става въпрос за ефективното прилагане и осигуряване на изпълнението на националното и европейското законодателство, еднаквите условия на конкуренция са необходими и за

⁷ [Съвместно изявление на министрите на правосъдието и вътрешните работи от ЕС и представителите на институциите на ЕС относно терористичните нападения в Брюксел на 22 март 2016 г.](#)

⁸ [Заключения на Съвета на Европейския съюз относно повишаване на ефективността на наказателното правосъдие в киберпространството, ST9579/16.](#)

други основни предпоставки за доброто функциониране на вътрешния пазар, като например защитата на основните права на гражданите и зачитането на суверенитета и публичната власт.

- **Съгласуваност със съществуващата правна рамка на ЕС в тази област на политиката**

Задължението за определяне на юридически представител на доставчици на услуги, които не са установени в ЕС, но предлагат услуги в ЕС, вече е предвидено в някои правни актове на ЕС, приложими в конкретни области. Такъв например е случаят с Общия регламент относно защитата на данните (ЕС) 2016/679 (член 27)⁹ и Директива (ЕС) 2016/1148 относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (член 18)¹⁰. В предложението на Комисията за Регламент за неприкосновеността на личния живот и електронните съобщения, също се съдържа такова задължение (член 3)¹¹.

Както бе посочено по-горе, настоящото предложение е в съответствие с Директивата за електронната търговия, и по-специално с принципа на държавата на произход, установен в член 3 от Директивата. То не засяга разпоредбите на посочената директива, включително изискванията за предоставяне на информация съгласно член 5.

- **Резюме на предложената директива (как тя подобрява настоящата рамка)**

Понастоящем в различните държави членки са налице различни подходи, когато става въпрос за задължения, наложени на доставчиците на услуги, особено в рамките на наказателното производство. Фрагментирането се проявява по-специално при електронните доказателства, тъй като определени доставчици на услуги съхраняват информация, която може да бъде от значение за разследването и наказателното преследване на престъпления. Това фрагментиране създава правна несигурност за участващите и може да наложи на доставчиците на услуги различни и понякога взаимнопротиворечиви задължения и режими на санкции във връзка с тях, в зависимост от това дали те предоставят услугите си на национално равнище, трансгранично, в рамките на Съюза или извън Съюза. За да се намалят пречките пред свободата на предоставяне на услуги, с настоящата директива доставчиците на услуги се задължават да определят юридически представител в Съюза, който да получава, спазва и изпълнява решения, насочени към събиране на доказателства от компетентните национални органи в наказателни производства. Произтичащото от това намаляване на пречките ще гарантира по-добро функциониране на вътрешния пазар по начин, който е съгласуван с развитието на общо пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

Задължението за определяне на юридически представител за всички доставчици на услуги, които извършват дейност в Съюза, ще гарантира, че винаги е налице ясен

⁹ [Регламент \(ЕС\) 2016/679](#) на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

¹⁰ [Директива \(ЕС\) 2016/1148](#) на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (ОВ L 194, 19.7.2016 г., стр. 1).

¹¹ [Предложение за регламент](#) на Европейския парламент и на Съвета относно зачитането на личния живот и защитата на личните данни в електронните съобщения и за отмяна на Директива 2002/58/ЕО (Регламент за неприкосновеността на личния живот и електронните съобщения), COM(2017) 10 final.

адресат на заповедите, с които се цели събиране на доказателства по наказателни производства. Това от своя страна ще улесни спазването на тези заповеди от доставчиците на услуги, тъй като юридическият представител ще отговаря за получаването, спазването и изпълнението на тези заповеди от името на доставчика на услуги.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание в подкрепа на действията в тази област се намира в член 53 и в член 62 от Договора за функционирането на Европейския съюз, които предвиждат приемане на мерки за координиране на законовите, подзаконовите или административните разпоредби в държавите членки относно установяването и относно предоставянето на услуги.

В настоящия случай задължението за определяне на юридически представител в Съюза ще помогне по-специално за премахване на пречките пред свободата на предоставяне на услуги, установена в член 56 от Договора за функционирането на Европейския съюз, като е посочено по-горе.

• Избор на инструмент

Съгласно член 53 и член 62 от Договора за функционирането на Европейския съюз Комисията може да предлага директиви и необвързващи инструменти, като например препоръки. Предвид необходимостта от предоставяне на правна сигурност и премахване на пречките пред свободното предоставяне на услуги, което не може да бъде постигнато чрез приемане на необвързващ инструмент, е избрана формата на директива.

• Субсидиарност

Настоящото предложение обхваща доставчици на услуги, предлагащи услуги в ЕС, независимо от тяхното място на установяване, което може да бъде в ЕС или извън него. При липсата на общ подход на ЕС некоординираните национални решения, свързани с получаването, спазването или принудителното изпълнение на решения за събирането на доказателства по наказателни производства могат да доведат до фрагментиране и по този начин да създадат разнородно множество от различни и вероятно взаимнопротиворечиви национални задължения за доставчиците на услуги, осъществяващи дейност на няколко пазара. Това възпрепятства предоставянето на услуги в целия ЕС. Предвид разнообразието от правни подходи и големия брой заинтересовани страни, най-подходящото средство за справяне с установените проблеми е законодателство на равнището на Съюза.

• Пропорционалност

Предложението има за цел да се предостави хармонизиран подход за премахване на съществуващите и нововъзникващите пречки пред предоставянето на услуги във връзка с въпроса относно получаването, спазването или принудителното изпълнение на решения за събирането на доказателства по наказателни производства. Избраният подход се счита за пропорционален на наложената тежест. С оглед на все по-голямото значение и присъствие на интернет и услугите на информационното общество са налице редица възможни варианти за преодоляване на сегашните пречки. От тези

варианти, както беше обсъдено по-подробно в оценката на въздействието¹², придружаваща законодателното предложение, задължителното определяне на юридически представител за определени доставчици на услуги, осъществяващи дейност в ЕС, постига целта за осигуряване на ефективен механизъм, който да позволи връчването на заповеди, издадени от компетентен орган, да се извършва, без да се създава ненужна тежест за доставчиците на услуги.

Задължението за определяне на юридически представител представлява по-голяма тежест за дружествата, които не са установени в ЕС, тъй като те не могат да разчитат на съществуващо корпоративно присъствие в ЕС. От друга страна, този юридически представител може да бъде трето лице, услугите на което могат да бъдат споделени между няколко доставчици на услуги, по-специално малки и средни предприятия („МСП“), като юридическият представител може да обединява различни функции (например на представител съгласно Общия регламент относно защитата на данните или представител в областта на неприкосновеността на личния живот и електронните съобщения, освен тази на юридически представител, предвидена съгласно настоящия инструмент). Това ще се прилага само по отношение на МСП, които предлагат услугите си в ЕС, а не по отношение на инцидентно обработване на данни в ЕС.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултации със заинтересованите страни

Повече от година и половина Комисията провежда консултации с всички заинтересовани страни, за да установи проблемите и начините за справяне с тях, включително възможностите за подобряване на каналите за взаимодействие между органите и доставчиците на услуги. Това беше извършено чрез проучвания, включващи открита обществена консултация и целеви проучвания със съответните публични органи. Организиран бяха и срещи на експертни групи и двустранни срещи с цел обсъждане на потенциалните последици от законодателството на ЕС. За събиране на обратна информация относно инициативата бяха използвани и конференции за обсъждане на трансграничния достъп до електронни доказателства.

Чрез целенасочено проучване сред публичните органи в държавите членки беше установено, че не съществува общ подход за получаване на трансграничен достъп до електронни доказателства, тъй като всяка държава членка има своя собствена национална практика. Доставчиците на услуги реагират различно и на искания от чуждестранни правоприлагащи органи, а времето за отговор се различава в зависимост от молещата държава членка. Това създава правна несигурност за всички участващи заинтересовани страни.

По време на консултацията доставчиците на услуги и някои организации на гражданските общества посочиха необходимостта да се гарантира правна сигурност в пряко сътрудничество с публичните органи и да се избягват стълкновения на закони. Основните въпроси, подчертани от публичните органи, включваха липсата на надеждно

¹² Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието, придружаваща предложението за Регламент относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси и предложение за Директива за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически представители за целите на събирането на доказателства по наказателни производства, SWD(2018) 118.

сътрудничество с доставчиците на услуги, липсата на прозрачност и правната несигурност около компетентността за предприемане на процесуално-следствени действия. Някои организации на гражданското общество считат, че не е желателно в тази област да има законодателство на равнището на ЕС, и посочиха, че предпочитат действията на ЕС да се ограничат до подобряване на процедурите за правна взаимопомощ. Подобряването на тези процедури ще бъде осъществено успоредно с приемането на законодателството.

- **Оценка на въздействието**

Комитетът за регулаторен контрол даде положително становище относно оценката на въздействието¹³ и направи различни предложения за подобрене¹⁴. Във връзка с това становище оценката на въздействието беше изменена, за да бъдат допълнително обсъдени свързани с основните права въпроси, отнасящи се до трансграничния обмен на данни, и по-специално връзките между различните мерки, които са част от предпочитания вариант. Оценката беше променена и за да отрази в по-голяма степен становищата на заинтересованите страни и държавите членки, както и начина, по който те са взети под внимание. Освен това контекстът на политиката беше преразгледан, за да бъдат включени допълнителни позовавания на различни аспекти, като например обсъжданията в рамките на експертни групи, които помогнаха за изготвянето на инициативата. Изяснено беше допълването между различните мерки по отношение на обхвата, сроковете и задълбочеността, а базовият сценарий беше преработен, за да отразява по-добре промените, които е вероятно да настъпят независимо от приемането на предложените мерки. Накрая бяха добавени диаграми за по-добро описание на работните процеси за обмен на данни.

Освен базовия сценарий (вариант О) бяха разгледани четири основни варианта на политиката: редица практически мерки за подобряване на процедурите за съдебно сътрудничество и пряко сътрудничество между публичните органи и доставчиците на услуги (вариант А: незаконодателен); вариант, комбиниращ практическите мерки от вариант А и международни решения (вариант Б: законодателен); вариант, комбиниращ предходните мерки, включени във вариант Б, с европейска заповед за предоставяне и мярка за подобряване на достъпа до бази данни (вариант В: законодателен); и вариант, комбиниращ всички предходни мерки, включени във вариант В, и законодателство относно прекия достъп до дистанционно съхранявани данни (вариант Г: законодателен). В оценката на въздействието беше установено също така, че е необходимо доставчиците на услуги, предлагащи услуги в ЕС, да определят юридически представител в Съюза, като това беше включено във варианти В и Г.

Оценката на въздействието разкри, че вариантите, които включват юридическия представител (В и Г), ще имат очевидна добавена стойност в сравнение с другите

¹³ Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието, придружаваща предложението за Регламент относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси и предложението за Директива за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически представители за целите на събирането на доказателства по наказателни производства, SWD(2018) 118.

¹⁴ Комитет за регулаторен контрол към Европейската комисия — Становище относно оценката на въздействието — предложение за Регламент относно европейските заповеди за предоставяне и запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси и предложение за Директива за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически представители за целите на събирането на доказателства по наказателни производства, SEC(2018) 199.

варианти. Въпреки че поради определянето на юридически представител в краткосрочен план доставчиците на услуги ще трябва да понесат допълнителни разходи, хармонизирана рамка на равнището на ЕС вероятно ще намали тежестта върху онези доставчици, които понастоящем доброволно отговарят на искания за данни от страна на правоприлагащи органи и трябва да разглеждат тези искания в светлината на различните закони на отделните държави членки. Установеният и утвърден в сътрудничество със съответните доставчици на услуги модел на разходите показва, че инициативата ще доведе до значителни икономии в средносрочен и дългосрочен план и до премахване на пречки пред вътрешния пазар. Освен това правната сигурност и стандартизацията на процедурите също следва да окажат положително въздействие върху МСП, тъй като те ще облекчат административната тежест. Като цяло се очаква инициативата да доведе до икономии за тях.

- **Основни права**

Със задължението за определяне на юридически представител се цели да се премахнат пречки пред упражняването на свободата на предоставяне на услуги и по този начин да се улесни нейното упражняване. По специално предложението позволява на доставчиците на услуги, които са установени в Съюза, да определят за свой юридически представител съществуваща форма на установяване, освен когато тази форма се намира в държава членка, която не участва в инструментите за съдебно сътрудничество, приети съгласно дял V от Договора. С това изключение се цели да се предостави разрешение в съответствие със специфичното положение, което е създадено съгласно дял V от Договора и трябва да бъде взето предвид.

4. ОТРАЖЕНИЯ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Законодателното предложение не оказва въздействие върху бюджета на Съюза.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и изисквания във връзка с мониторинга, оценката и изготвянето на доклади**

Директивата трябва да се транспонира от държавите членки. Комисията ще подкрепи този процес на транспониране, като създаде контактен комитет, който да осигури хармонизирано и съгласувано транспониране и да избегне различни системи за доставчиците на услуги. Ако е необходимо, Комисията ще издаде насоки за доставчиците на услуги. Най-късно 5 години след влизането в сила директивата, Комисията ще представи пред Европейския парламент и Съвета доклад за прилагането на директивата, основаващ се на подробен преглед на нейното функциониране. Ако е необходимо, докладът ще бъде придружен от предложения за адаптиране на настоящата директива.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Член 1 Предмет и приложно поле

В член 1 се определя предметът на директивата, а именно да се установят правила относно юридическото представителство в Съюза на определени доставчици на услуги за целите на събирането на доказателства по наказателни производства.

Задълженията, които се следва да бъдат изпълнявани от доставчиците на услуги, могат да бъдат няколко вида, като например получаване на заповеди в рамките на

наказателни производства от прокурор или от съдия с правни последици, предоставяне на данни, необходими за тези наказателни производства, предприемане на определени мерки за запазване на данни в наказателни производства или получаване на уведомление за процедура за принудително изпълнение в случай на неспазване на задълженията. Поради своите търговски и териториални политики доставчиците на услуги могат да изпитват затруднения при спазването на тези различни по вид и все по-чести искания. От друга страна, компетентните органи трябва да знаят как и към кои доставчиците на услуги, установени или предлагащи услуги на територията на Съюза, да се обърнат.

Държавите членки не могат да възлагат на доставчиците на услуги, попадащи в приложното поле на настоящата директива, задължения в допълнение към тези, които произтичат от самата директива, като например задължението да определят юридически представител на тяхната територия вместо на друго място в Съюза, където предлагат услуги.

Хармонизираните правила относно юридическото представителство не следва да ограничават предоставените на компетентните органи съгласно правото на Съюза и националното право правомощия да се обръщат към доставчиците на услуги, установени на тяхната територия. В тези случаи, ако националните органи решат да отправят своите заповеди непосредствено до формата на установяване на доставчика на услуги, определената в настоящата директива отговорност на законния представител не се прилага.

Член 2 Определения

Член 2 съдържа определенията, които се прилагат в настоящия инструмент.

Юридически представител може да бъде юридическо или физическо лице, определено от доставчика на услуги да действа от негово име във връзка със спазването на всички решения на компетентните правоприлагащи и съдебни органи за целите на събирането на доказателства по наказателни дела. Доставчиците на услуги следва да могат да изберат да определят за юридически представител съществуваща форма на установяване в дадена държава членка, включително своето основно седалище или централно управление, както и да определят няколко юридически представители.

В приложното поле на директивата влизат следните видове доставчици на услуги: доставчици на електронни съобщителни услуги, доставчици на услуги на информационното общество, които съхраняват данни като част от предоставяната на потребителя услуга, включително социални мрежи, онлайн пазари и други доставчици на хостинг услуги, както и доставчици на имена и услуги за номериране за интернет.

В приложното поле на настоящата директива влизат доставчици на електронни съобщителни услуги, посочени [в Директивата за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения]. Традиционните телекомуникационни услуги, потребителите и предприятията разчитат все повече на нови услуги за междуличностни съобщения в интернет, като например интернет телефония, съобщения в реално време и услуги за електронна поща, вместо на традиционните съобщителни услуги. Ето защо тези услуги, заедно със социалните мрежи, като например Twitter и Facebook, които позволяват на потребителите да споделят съдържание, попадат в обхвата на настоящото предложение.

В много случаи данните вече не се съхраняват на устройството на потребителя, а са налични в инфраструктура за услуги „в облак“, която по принцип дава възможност за достъп отвсякъде. Доставчиците на услуги не трябва да бъдат установени или да имат сървъри в рамките на всяка юрисдикция, а по-скоро използват централизирани

системи, за да предоставят услугите си. За да бъде взета предвид тази промяна, в определението са обхванати услугите „в облак“, предоставящи разнообразни изчислителни ресурси като мрежи, сървъри или друга инфраструктура, съхранение, приложения и услуги, които правят възможно съхраняването на данни за различни цели. Инструментът се прилага и по отношение на цифровите пазари, които дават възможност на потребителите и/или търговците да сключват сделки чрез договори за онлайн продажби или услуги с търговци. Такива сделки се осъществяват или на уебсайта на онлайн пазара, или на уебсайта на търговеца, който използва изчислителните услуги, предоставяни от онлайн пазара. Ето защо на този пазар обикновено има електронни доказателства, които могат да са необходими в хода на наказателно производство.

Услугите, за които съхраняването на данни не е определящ компонент, не са обхванати от предложението. Въпреки че повечето услуги, предоставяни в днешно време от доставчиците, включват някакъв вид съхраняване на данни, особено когато те се доставят онлайн от разстояние, могат да бъдат открити и услуги, за които съхраняването на данни не е основна характеристика, поради което има само спомагателен характер, включително правни, архитектурни, инженерни и счетоводни услуги, предоставяни онлайн от разстояние.

Данните, държани от доставчиците на услуги за интернет инфраструктура, като например регистраторите и регистрите на имена на домейни и доставчиците на услуги за поверителност и на прокси услуги или регионалните интернет регистри за адреси на интернет протоколи (IP адреси), могат да бъдат релевантни за наказателното производство, тъй като те могат да съдържат следи, благодарение на които да стане установяването на самоличността на лице или образуване, замесено евентуално в престъпна дейност.

За целите на определянето на тези доставчици на услуги, попадащи в приложното поле на настоящата директива, следва да съществува достатъчна връзка между доставчика и Съюза. Във връзка с това следва да се прецени дали доставчикът на услуги дава възможност на юридически или физически лица в Съюза да използват неговите услуги. Самата достъпност на услугата (която може да произтича също така от достъпността на уебсайта на доставчика на услуги или на посредник, или на електронен адрес или на други координати за връзка) не следва обаче да бъде достатъчно условие за прилагането на настоящата директива. Ето защо следва да се изисква съществена връзка със Съюза. Такава съществена връзка ще съществува със сигурност, когато доставчикът на услуги има форма на установяване в Съюза. В отсъствието на форма на установяване в Съюза критерият за съществена връзка със Съюза следва да се преценява въз основа на наличието на значителен брой потребители в една или повече държави членки или на насочването на дейностите към една или повече държави членки. Насочването на дейностите към една или повече държави членки може да бъде определено въз основа на всички релевантни обстоятелства, включително фактори като използването на език или валута, които обикновено се използват в тази държава членка, или възможността за поръчване на стоки или услуги. Насочването на дейностите към дадена държава членка може също така да бъде изведено от наличието на приложение в съответния национален магазин за приложения, от предоставянето на местна реклама или реклама на езика, използван в дадена държава членка, от използването на всякаква информация, произхождаща от лица в държавите членки в хода на тяхната дейност, или от начина на управляване на връзките с клиентите, като например чрез осигуряване на обслужване на клиентите на езика, който обикновено се използва в дадена държава членка. Следва да се предполага, че е налице съществена връзка също така, когато

доставчик на услуги насочва дейностите си към една или повече държави членки, както е предвидено в член 17, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1215/2012 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела.

Член 3 Юридически представител

В член 3, параграфи 1 и 2 се установява задължението, което трябва да бъде наложено на доставчиците на услуги, предоставящи услуги в Съюза, да определят юридически представител в Съюза. По принцип доставчиците на услуги следва да бъдат свободни да избират в коя държава членка да определят своя юридически представител, и съгласно член 1, параграф 2 държавите членки не могат да ограничават този свободен избор, например чрез налагане на задължение за определяне на юридически представител на тяхната територия. Въпреки това в член 3, параграфи 1—3 се съдържат определени ограничения по отношение на този свободен избор на доставчиците на услуги, и по-специално че юридическият представител следва да бъде установен в държава членка, в която доставчикът на услуги предоставя услуги или е установен. Това ограничение, което изисква предварително съществуваща връзка между доставчика на услуги и държавата членка, в която ще бъде определен юридическият представител, ограничава възможността доставчиците на услуги да избират държавата членка въз основа на съображения, които биха противоречали на целите на настоящата директива, като например размера на глобите. В член 3, параграфи 1—3 се определя също кои държави членки са отговорни за налагане на задължението на доставчиците на услуги.

Член 3, параграф 1 се прилага по отношение на доставчици на услуги, установени в Съюза. Те трябва да определят поне един юридически представител в Съюза, по-специално в държава членка, в която предлагат услуги или са установени. За налагане на това задължение са отговорни държавите членки, в които са установени доставчиците на услуги.

Член 3, параграф 2 се прилага по отношение на доставчици на услуги, които не са установени в Съюза. В този случай те следва да определят юридически представител в една от държавите членки, в които предлагат услугите си. За налагане на това задължение са отговорни държавите членки, в които доставчиците на услуги предлагат услугите си.

Член 3, параграф 3 се прилага и в двата случая, обхванати от член 3, параграф 1 и член 3, параграф 2, и определя допълнителни изисквания за разрешаване на проблема, произтичащ от взаимодействието между инструмент относно вътрешния пазар и инструментите за съдебно сътрудничество, приети съгласно дял V от Договора. Юридически представител, определен в държава членка, която не участва в съответния инструмент за съдебно сътрудничество, не би изпълнил изцяло ролята си, тъй като до него не може да бъде отправена заповед съгласно настоящия инструмент. Поради това съгласно член 3, параграф 3 от доставчиците на услуги, които предлагат услуги в държави членки, участващи в такива инструменти, се изисква да определят юридически представител в една от тях. В резултат на това доставчик на услуги, който определя юридически представител в държава членка, участваща в инструмент за съдебно сътрудничество съгласно дял V, ще изпълни задълженията си съгласно параграф 1 или параграф 2, в зависимост от случая, и съгласно параграф 3. От друга страна, доставчик на услуги, определящ юридически представител в държава членка, която не участва в инструмент за съдебно сътрудничество съгласно дял V, ще изпълни по този начин задължението си съгласно параграф 1 или параграф 2, но, за да изпълни и задължението

си съгласно параграф 3, ще трябва да определи друг юридически представител в една от държавите членки, участващи в инструмент за съдебно сътрудничество съгласно дял V. Държавите членки, които участват в съответния инструмент и в които доставчикът на услуги предлага услуги, носят отговорност за налагането на това задължение.

Поради „променливата геометрия“, която съществува в областта на наказателното право (Дания не участва в законодателството на Съюза съгласно дял V, а Обединеното кралство и Ирландия имат право да изберат дали да участват), понастоящем са налице различни инструменти, които се прилагат в отношенията между държавите членки при събирането на доказателства по наказателни производства. Тези инструменти включват Директивата за Европейската заповед за разследване и Конвенцията от 2000 г. за правна взаимопомощ. Към този многостранен правен режим ще се добави и Европейската заповед за предоставяне. Произтичащата от това сложност вероятно ще доведе до повишен риск от разработването от страна на държавите членки, участващи в Регламента относно Европейската заповед за предоставяне, на некоординирани национални решения, което от своя страна ще доведе до по-нататъшно фрагментиране и правна несигурност за всички заинтересовани страни. Поради това всички държави членки следва да са задължени да гарантират, че доставчиците на услуги, които не са установени в Съюза, но предлагат услуги на неговата територия, определят юридически представител в Съюза, който ще бъде адресат на непосредствени искания в трансгранични ситуации и на искания, основани на съдебно сътрудничество между съдебните органи. Освен това, за да се избегне опасността от намаляване на ефективността на правните инструменти на ЕС, приети съгласно дял V, глава 4 от Договора за функционирането на ЕС за целите на събирането на доказателства по наказателноправни въпроси, в които инструменти участват само някои държави членки, в една от тези държави членки, участващи във въпросните правни инструменти, следва да се определи юридически представител.

Доставчиците на услуги следва да бъдат свободни да определят за техен юридически представител една от формите си на установяване в рамките на Съюза, включително своето основно седалище или централно управление, при спазване на определените в директивата условия.

В член 3, параграф 6 се пояснява, че държавите членки трябва да гарантират в националното законодателство, че определеният юридически представител може да носи отговорност за неспазване на законодателството, без да се засяга отговорността на самия доставчик на услуги. Доставчиците на услуги не следва да могат да претендират, че не носят отговорност, например за неспазване на законодателството от страна на своя юридически представител. Те не могат също така да използват като оправдание липсата на вътрешна процедура или наличието на неефективна процедура, тъй като са отговорни за предоставянето на ресурсите и правомощията, необходими за осигуряване на спазването на заповедите и националните решения. Нито юридическият представител следва да може се оправдава, като твърди, например, че не е оправомощен да предоставя данни.

Член 4 Уведомления и езици

В член 4 се определя задължението на държавите членки да гарантират, че доставчиците на услуги определят един или повече юридически представители и предоставят техните координати за връзка.

Уведомлението следва също да включва информация относно езиците, на които може да се осъществи контакт с доставчика на услуги. Официалният език на държавата

членка, в която се намира юридическият представител, ще бъде използван по подразбиране. Ако има няколко официални езика, доставчикът на услуги може да избере един от тях. Освен това доставчиците на услуги ще могат да избират допълнителни официални езици на Съюза, на които компетентните органи от всички държави членки да могат да се обръщат към тях. Това ще позволи на доставчиците на услуги да изберат език, използван например при вътрешна комуникация с централното управление, или език, който понастоящем се използва често в исканията, и по този начин да допринасят за по-голяма последователност и сигурност, както за компетентните органи, така и за доставчиците на услуги.

Когато доставчик на услуги определи няколко юридически представители, той също може да включи в уведомлението критерии за определяне на представителя, който следва да бъде адресат. Тези критерии не са обвързващи за органите на държавите членки, но следва да се спазват, освен в надлежно обосновани случаи.

Доставчиците на услуги са отговорни за публичното оповестяване на тази информация, например на техния уебсайт, както и за нейното актуализиране. Освен това всички държави членки следва да предоставят съответната информация на предназначени за целта уебсайтове, за да помогнат на съдебните органи да определят правилния адресат.

Член 5 Санкции

За случаите, в които доставчиците на услуги, попадащи в обхвата на настоящата директива, не спазват националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, държавите членки следва да предвидят в своето национално законодателство ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, които могат да бъдат налагани на доставчици на услуги, когато те не определят юридически представител съгласно настоящата директива или не предоставят правомощията, ресурсите и условията, като например инфраструктура, необходими по принцип на юридическия представител, за да спазва решенията на националните органи и да предоставя поисканите доказателства.

От друга страна, санкциите или глобите за неспазването от страна на юридическия представител на конкретно решение, като например заповед в конкретно производство, са предмет на други специфични инструменти, като например Регламента относно европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства по наказателноправни въпроси, или на националното законодателство.

Член 6 Механизъм за координация

За да се гарантира последователен подход, в директивата се предвижда механизъм за координация въз основа на определените от държавите членки централни органи. Този механизъм за координация ще позволи на държавите членки да обменят информация, да си предоставят помощ и да си сътрудничат при мерки за принудително изпълнение, например чрез определяне на най-подходящата държава членка за предприемане на действия в даден случай на неспазване на законодателството.

Членове 7, 8, 9 и 10

Тези членове съдържат допълнителни разпоредби относно транспонирането на директивата от държавите членки, прегледа на директивата от Комисията, нейното влизане в сила и нейните адресати. Предложената директива ще влезе в сила на двадесетия ден след деня на нейното публикуване в Официален вестник. Държавите членки разполагат с 6 месеца за транспониране на разпоредбите на предложената директива в националното право. Комисията ще изготви оценка на настоящата

директива в съответствие с Насоките на Комисията за по-добро регулиране и с точка 22 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г.¹⁵

¹⁵

Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.; ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1—14.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за установяване на хармонизирани правила относно определянето на юридически представители за целите на събирането на доказателства по наказателни производства

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53 и член 62 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта за законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁶,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Услугите, предоставяни посредством изградена мрежа, могат по принцип да бъдат предоставяни отвсякъде и не изискват физическа инфраструктура, корпоративно присъствие или персонал в държавата, в която се предлагат, нито на самия вътрешен пазар. В резултат на това може да се окаже трудно да се прилагат и изпълняват задълженията, определени в националното право и в правото на Съюза, които се прилагат по отношение на въпросните доставчици на услуги, по-специално задължението за изпълнение на заповед или решение на съдебен орган. Това важи особено за областта на наказателното право, в която органите на държавите членки срещат трудности при връчването, гарантирането на спазването и изпълнението на своите решения, по-специално когато съответните услуги се предоставят извън тяхната територия.
- (2) Във връзка с това, държавите членки са предприели редица коренно различни мерки за по-ефективно прилагане и изпълнение на своето законодателство. Сред тях са и мерките за осъществяване на контакт с доставчици на услуги с цел получаване на електронни доказателства, които са от значение за наказателни производства.
- (3) За тази цел някои държави членки са приели или възнамеряват да приемат законодателство, което налага задължително юридическо представителство на тяхна територия за редица доставчици на услуги, предлагащи услуги на тази територия. Такива изисквания създават пречки за свободното предоставяне на услуги в рамките на вътрешния пазар.
- (4) Съществува значителен риск от това при липсата на подход за целия Съюз други държави членки да се опитат да преодолеят съществуващите недостатъци,

¹⁶ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

свързани със събирането на доказателства по наказателни производства, чрез въвеждане на коренно различни национални задължения. Това неизбежно ще създаде допълнителни пречки за свободното предоставяне на услуги в рамките на вътрешния пазар.

- (5) При сегашните обстоятелства така създадената правна несигурност засяга както доставчиците на услуги, така и националните органи. За доставчиците на услуги, установени или предлагащи услуги в различни държави членки, са определени коренно различни и вероятно взаимнопротиворечиви задължения, във връзка с които в случай на нарушения те са подложени също на различни режими на санкции. Тези различия в рамките на наказателното производство вероятно ще продължат да се увеличават поради все по-голямото значение на съобщителните услуги и услугите на информационното общество в нашето ежедневие и нашите общества. Посоченото по-горе не само представлява пречка за правилното функциониране на вътрешния пазар, но и поражда проблеми за създаването и правилното функциониране на пространството на свобода, сигурност и правосъдие на Съюза.
- (6) За да се избегне фрагментирането и за да се гарантира, че предприятията, извършващи дейност на вътрешния пазар, подлежат на едни и същи или на подобни задължения, Съюзът прие редица законодателни актове в свързани области, като например защитата на данните¹⁷. За да се увеличи равнището на защита на субектите на данни, правилата на Общия регламент относно защитата на данните¹⁸ предвиждат задължението за администраторите или обработващите лични данни, които не са установени в Съюза, но предлагат стоки или услуги на физически лица в Съюза, или наблюдават тяхното поведение, ако поведението им се проявява в рамките на Съюза, да определят юридически представител в Съюза, освен ако обработването не засяга само отделни случаи, не включва мащабно обработване на специални категории лични данни или обработване на лични данни, свързани с присъди и нарушения, и няма вероятност да породят риск за правата и свободите на физическите лица, предвид естеството, контекста, обхвата и целите на обработването, или ако администраторът е публичен орган или структура.
- (7) Чрез установяването на хармонизирани правила относно юридическото представителство на определени доставчици на услуги в Съюза за целите на получаването, спазването и принудителното изпълнение на решенията, издадени от компетентните органи в държавите членки за целите на събирането на доказателства по наказателни производства, следва да бъдат премахнати

¹⁷ [Директива 95/46/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31). [Регламент \(ЕС\) 2016/679](#) на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1). [Директива 2002/58/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации), (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37).

¹⁸ [Регламент \(ЕС\) 2016/679](#) на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

съществуващите пречки пред свободното предоставяне на услуги и да бъде предотвратено въвеждането в бъдеще на различни национални подходи в това отношение. За доставчиците на услуги следва да се определят еднакви условия на конкуренция. Освен това следва да се улесни по-ефективното наказателно правоприлагане в общото пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

- (8) Въпросният юридически представител следва да служи като адресат на национални заповеди и решения и на заповеди и решения по силата на правните инструменти на Съюза, приети в обхвата на дял V, глава 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз за целите на събирането на доказателства по наказателноправни въпроси. Това включва както инструменти, които позволяват непосредственото връчване на заповеди в трансгранични ситуации на доставчик на услуги, така и инструменти, които се основават на съдебното сътрудничество между съдебните органи съгласно дял V, глава 4.
- (9) Държавите членки гарантират, че задължението за определяне на юридически представител подлежи на незабавно изпълнение, а именно от датата на транспониране, посочена в член 7, за доставчици на услуги, които предлагат услуги в Съюза към тази дата, или от момента, в който доставчиците на услуги започват да предлагат услуги в Съюза — за тези доставчици на услуги, които ще започнат да предлагат услуги след датата на транспониране.
- (10) Задължението за определяне на юридически представител следва да се прилага по отношение на доставчици на услуги, които предлагат услуги в Съюза, което означава в една или повече държави членки. Ситуации, при които доставчик на услуги е установен на територията на държава членка и предлага услуги изключително на територията на тази държава членка, не следва да попадат в приложното поле на настоящата директива.
- (11) Независимо от определянето на юридически представител държавите членки следва да могат да продължат да се обръщат към доставчиците на услуги, установени на тяхната територия, било то в чисто вътрешни ситуации или след получаване на искане за съдействие съгласно правните инструменти за правна взаимопомощ и за взаимно признаване на решения по наказателни дела.
- (12) За да се определи дали даден доставчик на услуги предлага услуги в Съюза, трябва да се прецени дали доставчикът на услуги дава възможност на юридически или физически лица в Съюза да използват неговите услуги. Самата достъпност на онлайн интерфейс (например достъпността на уебсайта на доставчика на услуги или на посредник, или на електронен адрес или на други координати за връзка) не следва обаче сама по себе си да бъде достатъчно условие за прилагането на настоящата директива.
- (13) От значение за определяне на приложното поле на настоящата директива следва да бъде и наличието на съществена връзка със Съюза. Следва да се счита, че такава съществена връзка със Съюза съществува, когато доставчикът на услуги има форма на установяване в Съюза. В отсъствието на такава форма на установяване, критерият за съществена връзка следва да се преценява въз основа на наличието на значителен брой потребители в една или повече държави членки или на насочването на дейностите към една или повече държави членки. Насочването на дейностите към една или повече държави членки може да бъде определено въз основа на всички релевантни обстоятелства, включително фактори като използването на език или валута, които обикновено се използват в тази държава членка, или възможността за поръчване на стоки или услуги.

Насочването на дейностите към дадена държава членка може също така да бъде изведено от наличието на приложение в съответния национален магазин за приложения, от предоставянето на местна реклама или реклама на езика, използван в тази държава членка, или начина на управляване на връзките с клиентите, като например чрез осигуряване на обслужване на клиентите на езика, който обикновено се използва в дадена държава членка. Следва да се предполага, че е налице съществена връзка също така, когато доставчик на услуги насочва дейностите си към една или повече държави членки, както е предвидено в член 17, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1215/2012 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела. От друга страна, предоставянето на услугата само с оглед на спазването на забраната за дискриминация, определена в Регламент (ЕС) 2018/302¹⁹, не може само на това основание да се разглежда като насочване на дейностите към определена територия в рамките на Съюза. Същите съображения следва да се прилагат и при определяне на това дали доставчикът на услуги предлага услуги в дадена държава членка.

- (14) Доставчиците на услуги, които са задължени да определят юридически представител, следва да могат да избират за тази цел съществуваща форма на установяване в държава членка, било то юридическо лице или клон, търговско представителство, офис или основно седалище или централно управление, както и повече от един юридически представител. Независимо от това една корпоративна група не следва да бъде принуждавана да определя множество представители — по един за всяко предприятие, което е част от тази група. В отношенията между държавите членки при събирането на доказателства по наказателни производства се прилагат различни актове, приети в приложното поле на дял V, глава 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Вследствие на тази „променлива геометрия“, която съществува в общото наказателноправно пространство, е необходимо да се гарантира, че директивата не улеснява създаването на допълнителни различия или пречки пред предоставянето на услуги на вътрешния пазар, като позволява на доставчиците на услуги, предлагащи услуги на територията на държавите членки, да определят юридически представители в държави членки, които не участват в съответните правни инструменти, което не би довело до разрешаване на проблема. Ето защо, за да се избегне рискът от намаляване на ефективността на определянето на представители, предвидено в настоящата директива, и за да се използват полезните взаимодействия от наличието на юридически представител за получаването, спазването и принудителното изпълнение на решенията и заповедите, издадени в рамките на събирането на доказателства по наказателни производства, включително съгласно [регламента] или Конвенцията от 2000 г. за правна взаимопомощ, в държава членка, която участва в съответните правни инструменти, следва да бъде определен най-малко един представител. Освен това при определянето на юридически представител, който може да бъде използван и за да се гарантира спазването на националните правни задължения, се използват полезните взаимодействия от наличието на ясна точка за достъп за

¹⁹ [Регламент \(ЕС\) 2018/302](#) на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2018 г. за преодоляване на необоснованото блокиране на географски принцип и на други форми на дискриминация въз основа на националността, местопребиваването или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар и за изменение на регламенти (ЕО) № 2006/2004 и (ЕС) 2017/2394 и Директива 2009/22/ЕО (ОВ L 601, 2.3.2018 г., стр. 1).

осъществяване на контакт с доставчиците на услуги за целите на събирането на доказателства по наказателни производства.

- (15) Доставчиците на услуги следва да бъдат свободни да избират в коя държава членка да определят своя юридически представител, а държавите членки не могат да ограничават този свободен избор, например като им налагат задължение да определят юридическия си представител на тяхната територия. Директивата обаче съдържа определени ограничения по отношение на този свободен избор, предоставен на доставчиците на услуги, и по-специално че юридическият представител следва да бъде установен в държава членка, в която доставчикът на услуги предоставя услуги или в която е установен, както и задължението да се определи юридически представител в една от държавите членки, участващи в инструментите за съдебно сътрудничество, приети съгласно дял V от Договора.
- (16) Доставчиците на услуги, които са най-важни за събирането на доказателства по наказателни производства, са доставчиците на електронни съобщителни услуги и конкретни доставчици на услуги на информационното общество, които улесняват взаимодействието между потребителите. Следователно в настоящата директива следва да бъдат обхванати и двете групи. Доставчиците на електронни съобщителни услуги са определени в предложението за Директива за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения. Тези услуги включват междуличностни съобщения, като например интернет телефония, съобщения в реално време и услуги за електронна поща. Включените тук категории услуги на информационното общество са тези, за които съхраняването на данни е определящ компонент на предоставяната на потребителя услуга, и по-специално се отнасят до социалните мрежи, доколкото те не се квалифицират като електронни съобщителни услуги, онлайн пазарите, улесняващи сделките между своите потребители (напр. ползватели или предприятия) и други хостинг услуги, включително когато услугата се предоставя чрез изчисления в облак. Услугите на информационното общество, за които съхраняването на данни не е определящ компонент и за които то има само спомагателен характер, като например правни, архитектурни, инженерни и счетоводни услуги, предоставяни онлайн от разстояние, следва да бъдат изключени от приложното поле на настоящата директива дори когато те попадат в обхвата на определението за услуги на информационното общество съгласно Директива (ЕС) 2015/1535.
- (17) Доставчиците на услуги за интернет инфраструктура във връзка с определянето на имена и номера, като например регистраторите и регистрите на имена на домейни и доставчиците на услуги за поверителност и на прокси услуги или регионалните интернет регистри за адреси на интернет протоколи (IP адреси), са от особено значение, когато става въпрос за идентифициране на участници, стоящи зад злонамерени или компрометирани уебсайтове. Те разполагат с данни, които са от особено значение за наказателните разследвания, тъй като благодарение на тях може да бъде идентифицирано физическо лице или образувание, което стои зад уебсайт, използван при престъпна дейност, или жертва на престъпна дейност в случай на компрометиран уебсайт, който е бил похитен от престъпници.
- (18) Юридическите представители следва да могат да спазват решенията и заповедите, отправени до тях от органите на държавите членки, от името на доставчика на услуги, който следва да предприеме подходящи мерки, за да гарантира постигането на този резултат, включително като предостави

достатъчно ресурси и правомощия. Липсата на такива мерки или техните недостатъци не следва да служат като основание за обосноваване на неспазването на решенията или заповедите, попадащи в обхвата на прилагане на настоящата директива, нито за доставчика на услуги, нито за неговия юридически представител.

- (19) Доставчиците на услуги следва да уведомят държавата членка, в която пребивава или е установен юридическият представител, за идентичността и координатите за връзка на техния юридически представител, както и за съответните промени и актуализации на информацията. Уведомлението следва да предоставя също информация за езиците, на които може да се осъществи контакт с юридическия представител и които трябва да включват поне един от официалните езици на държавата членка, в която пребивава или е установен юридическият представител, но могат да включват и други официални езици на Съюза като езика по мястото на централното управление. Когато доставчикът на услуги определи повече от един юридически представител, той може също така да включи в уведомлението критерии за определяне на представителя, който следва да бъде адресат. Тези критерии не са обвързващи за органите на държавите членки, но следва да се спазват, освен в надлежно обосновани случаи. Цялата тази информация, която е от особено значение за органите на държавите членки, следва да бъде направена публично достояние от доставчика на услуги, например на неговия уебсайт, по начин, който е съвместим с изискванията за оповестяване на обща информация съгласно член 5 от Директива 2000/31/ЕО за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар ²⁰(Директива за електронната търговия). Що се отнася до доставчиците на услуги, за които се прилага Директивата за електронната търговия, член 3, параграф 3 допълва, но не заменя тези изисквания. Освен това държавите членки следва да публикуват съответната информация за тяхната държава на специално предназначен сайт на портала за електронно правосъдие, за да улеснят координирането между държавите членки и използването на юридическия представител от органите на друга държава членка.
- (20) Спрямо нарушаването на задълженията за определяне на юридически представител и за съобщаване и публично оповестяване на свързаната с това определяне информация следва да се прилагат ефективни, пропорционални и възпиращи санкции. При никакви обстоятелства санкциите не трябва да предвиждат постоянна или временна забрана за предоставяне на услуги. Държавите членки следва да координират действията си за принудително изпълнение, когато даден доставчик на услуги предлага услугите си в няколко държави членки. Предвиден е механизъм за координация с цел да се гарантира последователен и пропорционален подход. Комисията би могла да улесни тази координация, ако е необходимо, но трябва да бъде информирана за случаи на нарушение. С настоящата директива не се уреждат договорни споразумения за прехвърляне или приписване на финансови последици от наложени санкции между доставчици на услуги и юридически представители.

²⁰

[Директива 2000/31/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. относно определени правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1).

- (21) Директивата не засяга правомощията за установяване на факти на органите в граждански или административни производства, включително, когато тези производства могат да доведат до налагането на санкции.
- (22) За да се гарантира, че директивата ще се прилага по последователен начин, следва да бъдат въведени допълнителни механизми за координация между държавите членки. За тази цел държавите членки следва да определят централен орган, който може да предоставя на централните органи в други държави членки информация и помощ във връзка с прилагането на директивата, по-специално, когато се обмислят действия за принудително изпълнение съгласно директивата. Този механизъм за координация следва да гарантира, че съответните държави членки са уведомени за намерението на дадена държава членка да предприеме действия за принудително изпълнение. Освен това държавите членки следва да гарантират, че централните органи могат да си оказват помощ при тези обстоятелства и да си сътрудничат, когато е уместно. Сътрудничеството между централните органи в случай на действия за принудително изпълнение може да доведе до координиране на действия за принудително изпълнение между компетентните органи в различни държави членки. Когато е уместно, централните органи включват също Комисията в координацията на действията за принудително изпълнение. Съществуването на механизъм за координация не засяга правото на всяка отделна държава членка да налага санкции на доставчиците на услуги, които не изпълняват задълженията си съгласно настоящата директива. Определянето на централните органи и публикуването на информация за тях ще улесни доставчиците на услуги при уведомяването на държавата членка, в която юридическият им представител пребивава или е установен, относно неговото определяне и неговите координати за връзка.
- (23) Тъй като целта на настоящата директива, а именно премахването на пречките за свободното предоставяне на услуги във връзка със събирането на доказателства по наказателни производства, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а предвид трансграничния характер на такива услуги може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (24) В съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните,²¹ който представи своето становище на (...).²²
- (25) Комисията следва да извърши оценка на настоящата директива, която следва да се основава на петте критерия — ефикасност, ефективност, важност, съгласуваност и добавената стойност на ЕС, и следва да служи като база за оценки на въздействието на евентуални по-нататъшни мерки. Оценката следва да бъде приключена 5 години след влизането в сила на директивата, за да се даде

²¹ [Регламент \(ЕО\) № 45/2001](#) на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

²² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

възможност да бъдат събрани достатъчно данни относно нейното изпълнение на практика. Информацията следва да се събира редовно и с цел да се подпомогне оценката на настоящата директива.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет и приложно поле

1. С настоящата директива се определят правила относно юридическото представителство в Съюза на определени доставчици на услуги за целите на получаването, спазването и принудителното изпълнение на решения и заповеди, издадени от компетентните органи на държавите членки за целите на събирането на доказателства по наказателни производства.
2. Държавите членки не могат да възлагат на доставчиците на услуги, попадащи в приложното поле на настоящата директива, задължения в допълнение към тези, които произтичат от настоящата директива, за целите, определени в параграф 1.
3. Настоящата директива не засяга правомощията на националните органи в съответствие с правото на Съюза и националното право да се обръщат към доставчици на услуги, установени на тяхната територия, за целите, посочени в параграф 1.
4. Настоящата директива се прилага по отношение на доставчиците на услуги, посочени в член 2, параграф 2, предлагащи услугите си в Съюза. Тя не се прилага, когато тези доставчици на услуги са установени на територията на една-единствена държава членка и предлагат услуги изключително на територията на тази държава членка.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „юридически представител“ означава юридическо или физическо лице, определено писмено от доставчик на услуги за целите на член 1, параграф 1 и на член 3, параграфи 1, 2 и 3;
- 2) „доставчик на услуга“ означава всяко физическо или юридическо лице, което предоставя една или повече от следните категории услуги:
 - а) електронни съобщителни услуги по смисъла на член 2, точка 4 от [Директивата за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения].
 - б) услуги на информационното общество по смисъла на член 1, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета²³, за които съхраняването на данни е определящ компонент на

²³

[Директива \(ЕС\) 2015/1535](#) на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г. установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 241, 17.9.2015 г., стр. 1).

предоставяната на потребителя услуга, включително социални мрежи, онлайн пазари, улесняващи сделките между своите потребители, и други доставчици на хостинг услуги;

- в) интернет услуги за имена на домейни и IP номериране, като доставчици на IP адреси, регистри на имена на домейни, регистратори на имена на домейни и свързани услуги за поверителност и прокси услуги;
- 3) „предлагаш услуги в държава членка“ означава:
- а) даващ възможност на юридически или физически лица в държава членка да използват услугите, посочени в точка 2), както и
 - б) имащ съществена връзка с държавата членка, посочена в буква а);
- 4) „форма на установяване“ означава или действителното осъществяване на стопанска дейност за неопределен период от време чрез стабилна инфраструктура, от която се осъществява дейността по предоставяне на услуги, или стабилна инфраструктура, от която се извършва управлението на дейността;
- 5) „група“ означава група по смисъла на член 3, точка 15 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета²⁴.

Член 3

Юридически представител

1. Държавите членки, в които е установен доставчик на услуги, предлагащ услуги в Съюза, гарантират, че той определя най-малко един юридически представител в Съюза за получаването, спазването и принудителното изпълнение на решения и заповеди, издадени от компетентните органи на държавите членки за целите на събирането на доказателства по наказателни производства. Юридическият представител трябва да пребивава или да бъде установен в една от държавите членки, в които доставчикът на услуги е установен или предлага услуги.
2. Когато доставчик на услуги не е установен в Съюза, държавите членки гарантират, че този доставчик на услуги, предлагащ услуги на тяхната територия, определя най-малко един юридически представител в Съюза за получаване, спазване и принудително изпълнение на решения и заповеди, издадени от компетентните органи на държавите членки за целите на събирането на доказателства по наказателни производства. Юридическият представител трябва да пребивава или да бъде установен в една от държавите членки, в които доставчикът на услуги предлага услугите.
3. Що се отнася до получаването, спазването и принудителното изпълнение на решения и заповеди, издадени от компетентните органи на държавите членки съгласно правни инструменти на Съюза, приети в приложното поле на дял V, глава 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз, за събирането

²⁴ [Директива\(ЕС\) 2015/849](#) на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

на доказателства по наказателни производства, държавите членки, които участват в тези правни инструменти, гарантират, че доставчиците на услуги, предлагащи услуги на тяхна територия, определят най-малко един представител в една от тях. Юридическият представител трябва да пребивава или да бъде установен в една от държавите членки, в които доставчикът на услуги предлага услугите.

4. Доставчиците на услуги са свободни да определят допълнителни юридически представители, пребиваващи или установени в други държави членки, включително тези, в които доставчиците на услуги предлагат услугите си. Доставчиците на услуги, които са част от група, ще имат право да определят колективно един юридически представител.
5. Държавите членки гарантират, че решенията и заповедите от техните компетентни органи за събирането на доказателства по наказателни производства се отправят до юридическите представители, определени от доставчика на услуги за тази цел. На този представител се възлага получаването, спазването и принудителното изпълнение на тези решения и заповеди от името на съответния доставчик на услуги.
6. За тази цел държавите членки гарантират, че юридическият представител, който пребивава или е установен на тяхна територия, си сътрудничи с компетентните органи при получаване на тези решения и заповеди в съответствие с приложимата нормативна уредба.
7. Държавите членки гарантират, че доставчиците на услуги, установени или предлагащи услуги на тяхната територия, предоставят на техния юридически представител необходимите правомощия и ресурси за спазване на тези решения и заповеди.
8. Държавите членки гарантират, че определеният юридически представител може да носи отговорност за неспазване на задълженията, произтичащи от приложимата нормативна уредба, при получаване на решения и заповеди, без да се засягат отговорността на доставчика на услуги и правните действия, които могат да бъдат предприети срещу него. По-специално липсата на подходящи вътрешни процедури между доставчика на услуги и юридическите представители не може да бъде използвана като основание за неспазване на тези задължения.
9. Държавите членки гарантират, че задължението за определяне на юридически представител се прилага от датата на транспониране, посочена в член 7, за доставчиците на услуги, които предлагат услуги в Съюза към тази дата, или от момента, в който доставчиците на услуги започнат да предлагат услуги в Съюза — за тези доставчици на услуги, които ще започнат да предлагат услуги след датата на транспониране на директивата.

Член 4

Уведомления и езици

1. Държавите членки гарантират, че при определяне на своя юридически представител в съответствие с член 3, параграфи 1, 2 и 3 всеки доставчик на услуги, установен или предлагащ услуги на тяхна територия, уведомява писмено централния орган на държавата членка, в която пребивава или е установен неговият юридически представител, за определянето и координатите

за връзка на неговия юридически представител, както и за всички промени, свързани с тях.

2. В уведомлението се посочва(т) официалният(те) език(езици) на Съюза съгласно Регламент 1/58, на който или на които може да се осъществи контакт със законния представител. Посочва се поне един от официалните езици на държавата членка, в която пребивава или е установен юридическият представител.
3. Когато доставчик на услуги определя няколко представители, в уведомлението се посочва(т) официалният(те) език(езици) на Съюза, използван(и) от всеки от тях, или държавите членки, за които всеки един от тях отговаря, или всякакви други критерии за определяне на подходящия юридически представител, който да бъде адресат. В надлежно обосновани случаи органите на държавите членки могат да се отклоняват от тези критерии.
4. Държавите членки гарантират, че информацията, която им е съобщена в съответствие с настоящия член, се оповестява публично от доставчиците на услуги. Държавите членки публикуват тази информация на специална страница на портала за електронно правосъдие.

Член 5 Санкции

1. Държавите членки определят правила относно санкциите, приложими в случаи на нарушения на национални разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират изпълнението на тези санкции. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
2. До посочената в член 7 дата държавите членки уведомяват Комисията за тези правила и тези мерки и също така я уведомяват незабавно за всяко тяхно последващо изменение. Държавите членки информират също така ежегодно Комисията относно доставчиците на услуги, които не са изпълнили задълженията си, както и относно съответните действия за принудително изпълнение, предприети срещу тях.

Член 6 Механизъм за координация

1. Държавите членки определят централен орган или, когато правният им ред го предвижда, повече от един централен орган, за да гарантират прилагането на настоящата директива по последователен и пропорционален начин.
2. Държавите членки информират Комисията за посочените в параграф 1 централен орган или централни органи, определени от тях. Комисията изпраща на държавите членки списък на определените централни органи. Комисията също така ще оповести публично списък на определените централни органи, за да могат доставчиците на услуги по лесно да подават уведомления до държавите членки, в които пребивават или са установени техните юридически представители.
3. Държавите членки гарантират, че централните органи обменят помежду си съответната информация и си оказват взаимна помощ за прилагането на

настоящата директива по последователен и пропорционален начин. Предоставянето на информация и взаимна помощ се отнася по-специално до действията за принудително изпълнение.

4. Държавите членки гарантират, че централните органи си сътрудничат помежду си и, когато е целесъобразно, с Комисията, за да гарантират прилагането на настоящата директива по последователен и пропорционален начин. Сътрудничеството се отнася по-специално до действията за принудително изпълнение.

Член 7

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, в срок от 6 месеца, считано от датата на нейното влизане в сила. Те незабавно информират Комисията за това.
2. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.
3. Държавите членки съобщават на Комисията текста на разпоредбите от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 8

Оценка

Най-късно до [пет години от датата на прилагане на настоящата директива] Комисията извършва оценка на директивата и представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно прилагането на настоящата директива, който включва оценка на необходимостта от разширяване на нейното приложно поле. При необходимост докладът се придружава от предложение за изменение на настоящата директива. Оценката се извършва в съответствие с Насоките на Комисията за по-добро регулиране. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада.

Член 9

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 10

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Страсбург на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател